
miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 1/2003

Slovenský marec v Trondheime

Niektorí z Vás dostali pozvánku a program kultúrnych podujatí odohrávajúcich sa v rámci tejto akcie.

Z textu informácie, pre tých, ktorí pozvánku nedostali: "Nórsko-slovenské združenie v Trondheime, ktoré bolo založené len začiatkom tohoto roka, pripravilo v spolupráci s partnermi bohatý kultúrny program v rámci podujatia Slovenský marec v Trondheime - 2003. V období jedného mesiaca sa uskutoční viacero koncertov, výstav, prednášok i kultúrnych večerov. Cieľom tohoto podujatia je spropagovať slovenskú kultúru a umenie v regióne stredného Nórska a prispieť tak k ďalšej kultúrnej spolupráci a výmene." ... "Doplňujúce informácie sú k dispozícii na www-stránkach www.nsf-trondheim.org".

Usporiadateľom držíme palce, aby sa im táto fantastická prezentácia Slovenska vydarila v plnom rozsahu.

Nórsko-slovenský spolok (Norsk-slovakisk forening) v Trondheime bol založený 15. januára tohto roku. Niektorí členovia vedenia Nórsko-slovenského spolku (v Oslo) neoficiálne zareagovali s počudovaním na voľbu názvu nového spolku, keďže je identický s názvom NSF so sídlom v Oslo, ktorý tento rok slávi 10. výročie svojej existencie. O pripravovanej akcii v Trondheime sa redakcia, a cez ňu i vedenie NSF, dozvedeli cez Chlapčenský zbor Nidaros katedrály v Trondheime, ktorého členovia nás upozornili na pripravovaný koncert slovenského skladateľa J.N. Hummela.

Perestrojka a ápenhet ešte do Trondheimu neprišla?

Čo sa identického názvu oboch spolkov týka, zavolať som Egila Lejona, sekretára NSF v Trondheime. Ubezpečil ma, že sa jedná o nedorozumenie, pretože názov novozaloženého spolku znie "Norsk-slovakisk forening i Trondheim". Stanovy (Vedtekter) Nórsko-slovenského spolku v *Trondheime* hovoria v 1. článku o základných uzneseniach niečo iné: "Foreningens navn er Norsk-slovakisk forening - i slovakisk språk Nórsko-slovenské združenie....". Druhý odstavec znie takto: "NSF hovedkontor ligger i Trondheim. Foreningens arbeid i Norge koordineres med arbeidet til Slovensko-nórské združenie (Slovakisk-norsk forening) - heretter kalt SNZ, i Slovakia."

Asi nerozumiem dobre po nórsky.

Vlado Branko

ŠTIPENDIÁ VLÁDY SR NA AKADEMICKÝ ROK 2003/2004 PRE KRAJANOV

Na základe uznesenia vlády SR č. 591 z 27. júna 2001 k Návrhu koncepcii udeľovania štipendií vlády SR pre zahraničných študentov v rámci pomoci rozvojovým krajinám a krajanom, informujeme, že na akademický rok 2003/2004 bolo vládou SR pridelené pre slovenských krajanov v Nórsku

1 štipendium na magisterské štúdium a

1 štipendium na doktorantské štúdium

Krajanské organizácie môžu zaslať kompletne vyplnené žiadosti o vládne štipendium, spolu s prílohami a potvrdením príslušnej krajanskej organizácie najneskôr do **7. júna 2003** na adresu:

Dom zahraničných stykov MŠ SR

Levická 3

821 07 Bratislava

Poznámka:

Informácie o podmienkach poskytovania vládnych štipendií (v slovenskom a anglickom jazyku) sú k dispozícii u p. Koleničovej (tel.: 22108916).

Podrobné informácie o vysokých školách a odboroch štúdia je možné nájsť na adrese:

www.uips.sk/vs/index.html.

MŠ SR upozornilo, že pre tento školský rok neodporučilo prijímať kandidátov, ktorí sa uchádzajú o štúdium na umeleckých odboroch na Vysokej škole výtvarných umení a Vysokej škole muzických umení v Bratislave, pretože štúdium si vyžaduje absolvovanie talentových skúšok, ktoré sa spravidla konajú v prvom štvrtroku pred nástupom na štúdium.

www.slovakia.no

Na stránkach internetu vznikla nová internetová stránka, www.slovakia.no, portál informácií o Slovensku. Nájdete tam informácie pre návštevníkov-turistov, od ponuky cestovných kancelárií zaoberajúcich sa turistikou na Slovensko, cez ubytovanie a ponuku aktivít na Slovensku. Druhá časť informácií sa zaoberá exponovaním Slovenska v Nórsku, jednak stálymi slovenskými úradmi a organizáciami tu, a jednak prehľadom pripravovaných krátkodobých slovensko-nórskych podujatí kultúrneho, politického a obchodného charakteru. Na stránke nájdú záujemci informácie o nórskejších firmách s obchodnými aktivitami smerovanými na Slovensko.

Doporučte túto internetovú stránku priateľom a známym, ktorí hľadajú informácie o Slovensku. Jazykom stránky je nórcina, aby sa zdôraznilo jej poslanie - na jedinej stránke ponúknuť vyčerpávajúcu ponuku informácií o Slovensku, relevantných pre Nórov a Nórsko. Ak máte informácie, ktoré by sa na stránku tematicky mohli hodiť, napíšte e-mail vlado@branko.as, alebo telefón 22 50 49 36

Mladí objavujú Nórsko

Prv ako čitateľom MiniBudzogáňa priblížim dojmy a skúsenosti získané z mojej poslednej návštevy Nórska, rád by som sa v úvode predstavil a úprimne poďakoval pánovi Vladovi Brankovi, človeku, ktorého stránku o Nórsk-slovansk forening som pri browsovaní internetu našiel, za to, že prostredníctvom neho mám možnosť napísať do tohto časopisu.

Volám sa Gabriel Mičovský, mám dvadsať dva rokov a bývam v Humennom. V súčasnosti študujem na Prešovskej univerzite anglický jazyk a popri ňom sa už zhruba tri roky venujem aj štúdiu nórciny.

Minulý rok som dostal ponuku tlmočiť z angličtiny do slovenčiny trom Nórom, ktorí si prišli zapožičať na Slovensko. Nebolo to prvý krát, čo som sa stretol s ľuďmi z tejto severskej krajiny, no títo traja na mňa hlboko zapôsobili. Počas ich návštevy som počúval dialógy, ktoré medzi sebou viedli v rodnom jazyku a tajne som sníval o tom, aké by to bolo stráviť v Nórsku letné prázdniny. Vďaka týmto trom pánom sa mi môj sen aj podarilo premeniť na skutočnosť, a tak som spolu s bratom a kamarátom skoro ráno druhého júla minulého roku už sedel v lietadle SAS na linke Schwechat – Bergen. Z Bergenu potom ešte niekoľko hodín autobusom do malého mestečka Øvre Årdal, a boli sme na mieste. Teda takmer. Asi osem kilometrov od mesta, kráčajúc hore dolinou Utladalen sme sa blížili k našej „konečnej stanici“. Neďaleko najvyššieho vodopádu Európy Vettisfossen, v malebnej nórskej prírode nás privítala stará sedliacka usadlosť Avdal gård.

Zišli sme sa tam takpovediac škandinávsko-slovenská formácia: štyria nórski študenti, dve Dánky a my - traja Slováci. Nepoznali sme ani kraj, ani ľudí, ich zvyky, alebo kultúru. Boli sme preto veľmi zvedaví na všetko okolo nás a mali sme oči otvorené, aby sme mohli vnímať a zapamätať si tak veľa ako sa len dalo. Študenti na nás pôsobili veľmi priateľsky. Boli otvorení, povedal by som, že otvorenejší, než keď príde medzi Slovákov cudzinec. O tom, že sa o Severanoch hovorí ako o ľuďoch, ktorí ovládajú aspoň angličtinu, sme sa rýchlo presvedčili na vlastné uši. Plynulá angličtina a u mnohých veľmi dobrá nemčina, bola pre nás nielen dôležitým prostriedkom na dohovorenie sa, ale aj veľkým impulzom zdokonaľiť sa v jazykoch. Ja som bol rád ešte viac, pretože už kde inde sa môžem učiť nórcinu, ako priamo v Nórsku. Keďže však všetci študenti neboli z oblasti Oslo, v debatách sa miešal bokmål s nynorskom, dánština s nórcinou. Moje doterajšie jazykové vedomosti teda dostali prisilný úder, a to ešte nevravím o beznádejnom lúštení nápisov, ako: „Ver venleg, lat att grinda“. Bežné dialógy však boli pre mňa ohromnou skúškou toho, čo som už vedel. Najmä turisti, ktorí navštevovali Avdalen ako zastávku pri poznávaní okolitej krajiny boli mojimi „nechcenými“ obeťami:

Hei! Har dere øl?

Ja visst, hvor mange øl?

Fem.

Vær så god!

Takk!

Bare hyggelig!

Ha det bra!

Ha det!

Nóri sú však prešibaní. Aj oni si totiž chcú trénovať svoj cudzí jazyk a s radosťou to využijú pri každej príležitosti.

A tak sa mi mnoho krát stávalo, že na moju otázku v nórcine som dostal odpoveď v angličtine.

Po práci sme po večeroch sedávali vo vyhriatej izbe v „hlavnom dome“ a preberali témy od výmyslu sveta. Popri tom sme aj zisťovali, koľko o nás takí Nóri vedia. Bolo celkom prirodzené, že o Slovensku veľa nevedeli. Bratislavu ako hlavné mesto však poznali všetci. Na našu otázku, či už boli niekedy u nás síce takmer všetci záporne krútili hlavami, Prahu však navštívili všetci do jedného. Nuž darmo, Praha je Praha.

Keďže cena piva a alkoholu všeobecne je v Nórsku v porovnaní so Slovenskom vysoká, so živým záujmom sa nás nórski študenti pýtali, koľkože u nás stojí také pivo. Kamarát mi vraví: „Povedz im, že fľaša Martineru stojí šesť korún“. Po preklade sa spytujú: „A koľko to je na našich?“ „En krone.“ HVA ??? „Slovensko je pre nás Nórov veľmi nebezpečná krajina...“

Alkohol sa teda tiež z času na čas stal predmetom spoločných debát. Najmä, keď sa do pohárikov nalievalo lahodné tokajské, sladká medovina, horkastá Demänovka alebo Gazdovská slivovica. Pri poslednom menovanom sa veru aj poniektorým Nórom zračil na tvári dusivý výraz, ktorý hovoril jasnou rečou: „...tuhé mám rád, ale toto je prisilné...“ Nuž darmo je, päťdesiat dva percent urobí svoje.

Počas pobytu v usadlosti sme si všimli mnoho rozdielov medzi našou a nórskou kultúrou. Tie sú markantné najmä v oblasti architektúry: domy sú tam celé z dreva, s krásnou trávnatou strechou a brezovou kôrou ako izoláciou, ktorá sa navyše pôvabne prehýba na okrajoch. Staré sýpky, ale aj mnohé domčeky sa ešte stále stavajú na zvláštnych pňoch v tvare huby, ktorý veľmi efektívne bráni myšiam vkradnúť sa do zásob nórskeho domácnosti. V údive sme vnímali fakt, že mnoho domov má čisto kamenný podklad bez akéhokoľvek tmelu.

Po potulkách krajinou sme si všimli do dĺžky roztiahnuté dediny, holé pustatiny a rozľahlé náhorné plošiny takmer bez vegetácie. Len nekonečné drôty elektrického napätia dávali najavo prítomnosť modernej civilizácie. Pocity zdanlivej nehostinnosti však rýchlo zaniknú pri stretnutí sa s tamojšími ľuďmi. Modrookí a väčšinou aj blondávi a pomerne vysokí dospelí i deti; usmiati, pohostinní a hrdí. Napokon žrd' s rozčesnutou nórskou vlajkou tu má pred domom snáď každý. Hoci, stretli sme sa už aj s názorom niektorých domácich študentov, že táto národná tradícia je už prežitkom a vyznieva skôr ako nezdravý nacionalizmus. Azda najzaujímavejšou osobou, s ktorou sme sa počas poldruhamesačného pobytu v Nórsku stretli, bol náš brigádnický priateľ Tor. Nevieť posúdiť, do akej miery tento štyridsať ročný učiteľ z Trondheimu zosobňuje povahové črty Nórov, no na nás jeho prirodzenosť naozaj zapôsobila. Nielen, že sa vedel rozprávať s nami o všetkom, ale tuším rozumel i zvieratám a neviem či nie aj zemi, po ktorej sme denne spolu stúpali do kopcov. Jeho snom je postaviť si raz jednoduchý zrub s izbou, kam budú mať jeho priatelia vždy otvorené dvere. V mojich spomienkach sa tento zatiaľ nepostavený dom spája s krásnym Nórskom a Torova dobrota s pohostinnosťou tamojších ľudí.

Ak sa vám zdá, že som si Nórsko a Nórov trochu zidealizoval, nebudem sa priesť, no som presvedčený, že krásna vaša krajina zanechala silné stopy aj v povahe jej obyvateľov. A preto k vám vždy rád prídem, a to i vtedy, ak by Tor ten dom náhodou nepostavil...

Styret har i år 2002 hatt denne sammensetning:

Eleonóra Koleničová formann
Magdaléna Sæthre
Erika Gemelová
Michael Ríčanek
Zuzana Muránska

Výbor mal v roku 2002 nasledovné zloženie:

Eleonóra Koleničová predsedkyňa
Magdaléna Sæthre
Erika Gemelová
Michael Ríčanek
Zuzana Muránska

Driftsoversikt for 2002

Den eneste inntektsposten i regnskapet for 2002 utgjør medlemskontingent. 64 regulære medlemmer har til sammen betalt kr. 6.750.
Fra Oslo kommune har vi ikke fått noe tilskudd.

Omløpsmidler per 31.12.02 kr. 8.329.46 er fordelt på Postgiro konto 0532.1619691 med kr. 11.313.46, og kr. -2.984.00 i håndpengekasse.

Branko Vladimír, kasserer 10. februar 2003

Bilancia za rok 2002

Jedinou príjmovou položkou za rok 2002 sú členské poplatky. 64 členov zaplatilo spolu 6.750 Nkr.
Z Oslo komúny sme nedostali na aktivity spolku nič.

Finančné aktívum kr. 8.329.46 sa k 31.12.02 skladá z 11.313.46 Nkr na konte Postgiro č. 0532.1619691 a z -2.984.00 Nkr v príručnej pokladničke.

Branko Vladimír, pokladník 10. februára 2003

Forslag fra valgkomitéen

Det foreslås følgende medlemmer til styret:

Eleonóra Kolenič formann
Magdaléna Sæthre
Erika Gemelová
Michael Ríčanek
Zuzana Muránska

Valgkomitéen:

Årsberetning er ikke ferdig enda og vil være tilgjengelig i lokalene.

Návrh volebnej komisie

Navrhujeme nasledovné zloženie výboru:

Eleonóra Koleničová predsedkyňa
Magdaléna Sæthre
Erika Gemelová
Michael Ríčanek
Zuzana Muránska

Volebný výbor:

Výročná správa nebola ešte hotová, a bude prístupná v schôdzovacích priestoroch.